

Naročnina lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inzerati ali oznanila se za- računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inzerate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška c. št. 5. — Z uredništvom se more govo- vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštne proste. — Telefon št. 220.

33. številka.

Maribor, dne 23. marca 1921.

Letnik XIII.

Občinske volitve.

V Mariboru se vršijo občinske vo- litve 5. maja. V občinah sodnega o- kraja Sv. Lenart in Slov. Bistrica 3. maja, v mariborskem sodnem okra- ju 8. maja. Razglasi o razpisu voli- tev se bodo nabili po občinah teh o- krajev 2. aprila. Kdaj se bo to zgo- dil v drugih okrajih nam še trenot- no ni znano. Imeniki, na katerih se ne da prav nič več spremeniti, bodo razgrnjeni v vpogled od 5., 6. in 7. aprila, kandidatske liste se bodo vla- gale 8., 9., 10., 11. in 12. aprila.

Preskrbite takoj prepis volilnega imenika in sestavite še te dni kandi- datno listo. Ne zamudite ne minute.

Natančnejša navodila dobite v za- dnji totedenski številki „Slovenskega Gospodarja“.

Tajništvo SLS v Mariboru.

Razkrinkali so se.

Beograd, 17. marca 1921.

Končno so se samostojneži vendar pripeljali po velikih ovinkih tja, ka- mor spadajo. Liberalen tabor vriska od veselja nad težko pričakovano „pri- dobitvijo“. Na soro samostojnega vo- za, ki ga vleče kapitalistično kljuse, na katerem sedaj jaha z delavskimi žulji preobložen Tone Kristan, sta se obesila tudi narodna „socialista“.

Naše dokazovanje se torej potrju- je v polnem obsegu. Profanirana „de- mokratska“ stranka, potem ko je izgu- bila v našem ljudstvu vsako privlač- nost, se je poslužila nekaterih krea- tur, ki so pod krinko kmetske in so- cialistične stranke vlovile nekaj gla- sov zasleplencev. Ker ste uvideli te dve ekspozituri kapitalistov in banko- kratov, da jim je zabreknil centrali- zem pogrebno pesem med ogorčenim ljudstvom že ob njenem rojstvu, hite voditelji teh ad hoc-strančic, da po- žanjejo sadove svojega izdajstva nad osleparjenimi voliči.

Zolč mi sili v pero, da primerno pribijem vso njihovo hinavščino, nji- hovo lažljivo zavijanje in nesramno njihovo pačenje resnice. S temi in si- čnimi ogabnimi sredstvi so vbrizgova- li strup razdora v slovensko ljudstvo. Toda, razkrinkali so se sami! Tudi zasleplenci bodo končno spregledali in uvideli, da je SLS edina zaščitnica kmetijstva in slovenstva v boju za pravično Jugoslavijo. To zadoščenje, s katerim so nas počastili nasprotniki s svojim presedlavanjem, bodi neo- majno zvestim pristašem SLS v po- nos, ki naj jih vodi s podvojenim nav- dušenjem v boj za koristi slovenske- ga ljudstva.

Pred menoj leži komunike zemljo- radniškega kluba. Vsebina tega izve- stja bo medtem, predno to pismo pri- de na svoje mesto, že itak znana vsej slovenski javnosti. Vendar pa ne bo odveč, ako analiziramo posamezne toč- ke tega izvestja. Predvsem se ugotav- lja, da samostojneži niso prijatelji resnice. V prvi točki se dokazuje, da Puclju ne more ničesar verovati, ker je zatajil svoj podpis na zemljoradniš- ki ustavi. V drugi točki se povdarja, da so bili samostojneži v kmetijskem klubu le pripraga vladnih strank, da se kmetijski klub privleče v banko- kratski tabor. S tretjo točko se potr- jujejo naše stalne trditve, da samo- stojneži niso nikdar niti v sanjah mi- slili na zastopanje kmetskih koristi in se zato že od prvega začetka niso mo- gli sprijazniti z nazori in idejami Zveze zemljo radnikov. Samostojnežem se v tej točki direktno meče v obraz, da jim ni za „kmetijsko ideologijo“ pač pa samo za trenutne koristi, nam reč za korita. Radi teh korit so sili- li v vlado in radi teh korit so se hoteli šopiriti tudi v ljubljanski deželni pa- lači. Zemljoradniki jim očitajo zahrbt- nost in neiskrenost. Z imenom pa i- menujejo Vošnjaka, ki niti ni kmet,

„Socijalna pravičnost“ dr. Kukovca zopet na površju.

Politična kupčija Pašiča z musli- mani in samostojneži je najbolj v živo zadela jugoslovanske žive mrličke: in- valide, vdove in sirote, ker je izšel iz te nečedne mešetarije dr. Kukovec kot zopetni minister za socijalno skrbstvo.

Dr. Kukovec je začel svojo mini- strsko kariero kot zastopnik stran- ke velekapitala s krmarenjem minist- rstva socijalne politike, katerega je na- stopil z zagotovilo, da bo za vse pra- vičen. Na polju socijalne politike, ki je in ostane za demokrate deveta de- žela, se je našemu dr. Kukovcu v so- cijalnem čutu „omilil“ njegov obraz in njegova ministrska roka je pred vo- litvami kar sipala cele stolpce časn- ikarskih obljub o zboljšanju res bed- nega stanja naših invalidov, vdov in sirot. Dr. Kukovec je agitiral z novo invalidno naredbo iz njegovega zeln- ka, ki bi naj zacelila najhujše in naj- večje rane na državno socijalno po- moč navezanih invalidov.

Dr. Kukovec ministrski socijalni čut je svojčas šinil preko jugoslovans- kih invalidov tje gor do avstrijskega Celovca. Ne smemo pozabiti beležiti, da je ministrski socijalni politikar dr. Kukovec v svoji obsežni socijalni skr- bi obljubljal Celovčanom prav nemško obširno samoupravo. Nemškim Celov- čanom je zagotavljal lek avtonomije, nam Slovencem ga ne privošči.

Minule so volitve, sestala se je konstituenta, za vse „socijalno pravi- čni“ dr. Kukovec je zamenjal socijal- no politiko s trgovino — invalidi in vdove ter sirote so ostale pri starem, nič! Edino, kar je ostalo od vseh Ku- kovčevih predvolitvenih socijalnih ob- ljub, je bilo dejstvo, da je postal po- verjenik slovenske socijalne politike v Ljubljani živinozdravnik Ribnikar ki je razglasil, da je sicer osrednja vlada dovolila invalidom nekaj zvišek pokojnin, a ga on ne bo izplačal, ker se mu zdi premalenkosten: invalidi, vdove in sirote naj še malo počakajo, da jim Beograd pokaže malo bolj us- miljeno lice.

Tako lahko beležimo, da je bilo dr. Kukovecovo ministirovanje na prestolu socijalne politike en obsežen papirnati koš, v katerega je nametal vse polno frazerskih obljub pred volitvami, po volitvah pa je te obljube izsul neizpol- njene na demokratsko smetišče.

Mesto da bi mili nam dr. Kukovec kot bivši socijalni minister obljubar vplival pri sedanji vladi, da bi vsaj z mezinem nadrobila nekaj drobčin vi- šjih podpor invalidom, je rajši poma- gal mešetariti Pašiču, da je ta kupil za demokratsko radikalne koritarje Turke za 1 milijardo 200 milijonov. Z 1 milijardo 200 milijonov bi bilo zdat- no pomagano invalidom, a sedaj bodo rajši s to ogromno svoto napitali vele- kapitalistične Turke, da bodo kimali z vlado.

niti ni nikdar stvarno pripadal kme- tiškemu klubu. V četrti točki so sa- mostojneži obeleženi kot garjeve ovice, ki so hotele okužiti ves zemljoradniš- ki klub ter so se v ta namen poslužev- ali kapitalističnih strank na škodo kmetske stvari. V peti točki se samo- stojnežem očita, da so prodajali (in sedaj tudi prodali) kmetijski program za ministrske stolčke in za izvoznice. Od tod torej sredstva za samostojno polomijo! Plačilo, ki so ga samostoj- je šlo v korist posameznikov in ne v korist kmetov. V šesti točki samostoj- neži kot „kmetje“ prihajajo med ušes- ca in se jim očita, da so za skledo le- če prodali kmetsko gibanje.

Slepomišnju samostojnežev in po- slih socijalistov je sedaj konec! Loči- tev duhov v Sloveniji je končno jasno začrtana. Krščansko ljudstvo, kmetje in delavci, sedaj vedo, kje je njihovo mesto!

Po sestanku konstituante je naš g. dr. Kukovec avanziral za njegove so- cijalne obljube v trgovinskega minist- ra. Izza Kukovčevega trgovinskega ministirovanja nam je javno znano le toliko, da je enkrat potoval in si na državne stroške ogledal Pariz in Lon- don. V Londonu so angleški lordi dr. Kukovca tako tečno pogostili, da jim je izrekel javno zahvalo, katera je bi- la tiskana v „Jutru.“ Toliko je za na- vadno javnost dovoljeno, da beležimo o dr. Kukovcu kot trgovinskem mini- stru. Koliko dobrot pa je dr. Kukovec izkazal svojim ožjim prijateljem iz de- mokratsko trgovskih krogov, pa še to- krat pri strogi cenzuri ne smemo po- vedati. Gotovo je, da je dr. Kukovec bolj zadovoljil kot minister trgovske kroge iz demokratskega raja, nego pa proletarske invalide, vdove in sirote, kot svojčasni enoprogramni minister socijalne politike.

Pariško-londonska rajza je g. dr. Kukovca tako utrudila, da je uvidel to njegovo duševno utrujeno stanje sam Pašič in mu odkazal ministrski prev- žitek, socijalno politiko, kjer si bo la- hko mirno oddahnil v poslušanju vzdi- kovanja invalidov in živeč v spominu na Pariz in londonske pojedine.

Javnost invalidov, vdov in sirot je uverjena in pričakuje, da prejme dr. Kukovec kot zopetni minister za soc. politiko še kakega Sv. Savo malo višjega stopena.

Poljski poraz v Gornji Šleziji.

Ze dolgo so se pripravljali Nemci in Poljaki na odločilno, nekrvavo bit- ko v Gornji Šleziji. Nemci so razvili izborna agitacijo ne samo v glasoval- nem ozemlju, marveč po vsej Srednji Evropi. Iz zadnjih poročil je razvid- no, da upajo Nemci na ugoden izid glasovanja, ki se je vršilo 20. t. m. Nasi čitatelji se bodo gotovo spomin- jali, da je „Straža“ obsojala nedosle- dnost naših demokratskih glasil, ki so priobčevala v uredniških kot tudi v inzeratnih delih znane okrožnice nemškega poslaništva v Beogradu, Beograjska demokratska „Epoha“ je hotela vsem drugim prednjačiti in ra- di tega je prinesla poziv „Oberschles- sier!“ tudi v nemškem jeziku. Ome- njenih slučajih nam dokazujejo, kako pa metno in prefrigano so Nemci agitira- li med glasovalnimi upravičenci za svojo stvar. Da je danes Gornja Sle- zija za Poljsko izgubljena, se imajo navsezadnje Poljaki zahvaliti tudi na šim demokratom, ki so za ljubi denar (ae v znamenju „slovanske vzajemno- sti.“) pozivali v svojih trobilih raz- kropljene Nemce, da naj gredo v Gor- njo Šlezijo, kjer bodo borili porbo nemstva proti slovanstvu. Prepričani smo, da bodo naši liberalni listi se- daj zagnali hurenški krik, vse bo so- čustvalo s Poljaki, toda takrat, ko je nemško poslaništvo razpošiljalo svoj lerman, se niso spomnili rodnih bratov na severu.

Generalno tajništvo nemških ro- doljubov Gornje Šlezije je obelodanilo prve izide v glavnih industrijskih cen- trih. Po vseh mestih je glasovalo v najslabšem slučaju 80—90 odstotkov prebivalstva za Nemčijo, medtem ko Poljaki ponekod niso dobili niti dob- rih 10 odstotkov.

Prvi udarec, ki ga je nemštvo po- polnoma zadalo slovanstvu, je bila Ko- roška. Drugi udarec je Gornja Sle- zija. Znani voditelj Poljakov, Votek Korfanty, je izgubil bitko napram tre- zno nastopajočemu Nemcu. Nemci so razsipovali v Gornji Šleziji ogromne svote denarja, vzdrževali so izbornu delujočo agitacijski aparat, mesec in mesec so se pripravljali na odločilni

dan. Poljaki so Slovani. Njih man- liteta je slovanska. Dovolj je poveda- no s par besedami. Na Koroškem smo prirejali veselice, vršili so se razni tabori, trenutno smo se navduševali za „večno našo Koroško“, dokler nam Nemci s svojim vztrajnim in tihim de- lom niso razbili slovanskih sanjarij. Ob meji smo imeli vojaštvo, govorilo se je, „ako izpade slabo za nas, bo- mo izvedli z vojsko svojo d'Annunzia- do“. „Hoo-rruk“ je bilo geslo naših rodoljubov, ki so pozabljali, da detu- je nemški aparat tiho in brezhibno. Ko je bila Koroška izgubljena, so ti- sti ki so svoječasno ob Klopinskiem jezeru rajali, plesali in kričali pozno v noč, prirejali žalne komedije. — Orne zastave itd. . . .

Prepozni so poljski Sokoli, ki se v gornješlezkem ozemlju po dovrše- nem glasovanju zlivajo po selih okra- ja Rosenberg, kjer uprizarjajo z an- gleškimi četami neljube spopade. Re- akcionarni vladni sistem Poljakov, njih slaba valuta, razdrapane gospo- darske razmere itd. vse to je plašilo socijalistično nadahnjeno delavstvo gornješlezkih montaništvih obratov pred poljskim državljanstvom. Nemci, čeprav hudo udarjeni, so si znali v glasovalnem ozemlju pridobiti simpa- tije prebivalstva.

Obljubljali so jim široke socijalne pravice, dobro urejeno državno ad- ministracijo, deloma tudi avtonomijo in tako se ni čuditi, če so glasovali raje za v težki krizi se nahajajočo Nemčijo, o kateri vedo, da si bo po- magala v najkrajšem času na noge. Nemška delavnost, vztrajnost in volja, vse to je izdatno sodelovalo pri odlo- čilni bitki med Nemci in Poljaki, ki so izgubili to pomembno bitko radi tega, ker so žalibog — mehki Slova- ni.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

V ustavnem odboru so se- daj hude preklarije radi člena 62, ki govori o upravnih razdelitvi naše dr- žave. Glede državne upravne razde- litve predlaga vladni načrt, da se raz- deli celotna SHS kraljevina na 48 po- krajij in sicer: Slovenija na dve po- krajini s sedežema v Ljubljani in v Mariboru, v Hrvatski in Slavoniji o- stane osem dosedanjih županij. Dal- macija se razdeli na dve pokrajini s sedežema v Splitu ter Dubrovniku — Bosna dobi 5, Hercegovina 1, Srbija obdrži starih 17, Macedonija 8, Crna- gora 2 in Vojvodina 3 pokrajine. Gle- de stilizacije tega člena se niso mogli sporazumeti na sejah ustavnega o- dbora, pa je stiliziral ta člen me- l-strankarski odbor s pomočjo Pašiča, Trifkoviča in Pribičevića, ki so dolo- čili, da se vrši uprava v kraljevini po oblastih, srezih ter občinah. Razdeli- tev na oblasti se vrši po zakonu, ka- kor zahtevajo socijalne in gospodars- ke razmere. Ta oblast sme imeti naj- več 700.000 prebivalcev. Na čelu vsa- ke oblasti stoji veliki župan, katerega imenuje kralj. Dokler se pa člen 32 ne uzakoni, ostane dosedanja uprav- na razdelitev.

Po vstopu muslimanov in sa- mostojnežev v vlado se je izvršila tu- di preureditev ministrskih portfeljev. Dr. Kukovec je prepustil trgovino mu- slimanu dr. Spahu, sam se bo pa lo- til zopet za vse „pravičnega“ socijal- nega skrbstva. Dosedanji minister so- cijalne politike dr. Milivoj Jovanović prevzame verstvo. Poljeprivredno dobi samostojnež Pucelj; dosedanji polje- delski minister dr. Velizar Janković postane prometni minister. Narodno zdravje dobi dr. Karamehmedović, mi- nistrstvo zgradbe pa Joca Jovanović. (stali portfelji ostanejo v dosedanjih rokah.

Istočasno, ko je beograjski ministrski svet preustrojal osrednjo

vlado, so se izvršile izpremembe tudi pri deželni vladi. V Bosni došlo deželno podpredsedstvo in poverjenistvo za trgovino in industrijo muslimanov. Predsednik Dalmacije postane M. Bartulica, podpredsednik bo demokrat, na Hrvatskem dobi narodno gospodarstvo profesor Gjermanović, pravde pa Mladen Popović (oba radikala). Dež. vlada za Slovenijo bo sestavljena iz liberalcev in samostojnih še le po Veliki noči.

NEMČIJA.

V Nemčiji imajo sedaj svoj hosana! radi plebiscita v Gornji Slezi. Malo čudno — ententne čete zasedejo važnejša mesta v Nemčiji, ker se Nemci branijo plačilu po pariškem diktatu. Poljska mobilizira sokolstvo ob meji Slezijske, a Gornješlezijski glasujejo do malih izjem vsi za Nemčijo. Dosedaj so dobili Nemci 742.000 glasov, Poljaki pa 478.000. V najslabšem slučaju bi znali dobiti Nemci 61%. — Časopisje poroča, da so glasovala skoro enoglasno za spojitve z Nemčijo vsa mesta, a s socialnimi demokrati prepojeni industrijski centri Slezijske pa za Poljsko. To poročilo ne bo istinito, ker vidi tudi socialna demokracija v Poljakih večjega nasprotnika socialnega preobrata nego v Nemcih.

RUSIJA.

V čegavih rokah je pravzaprav Kronstadt, ne vemo. Varšavska poročila nam znajo povedati, da so gospodarili v Kronstadtu boljševiki le nekaj ur po zavzetju mesta, nakar so jih prepodili uporniki; moskovske vesti pa nam trobijo, da se vršijo že v Kronstadtu velike parade rdečih čet, in da že zopet poslujejo sovjetske oblasti.

V Moskvi je došlo zadnje dni do opasnih delavskih demonstracij radi kritično slabe prehrane. Nad 40000 delavcev je demonstriralo napram sovjatom, a ti so pustili streljati na demonstrante po letonskih strelcih. Žrtve mrtvih, ranjenih in pobojenih pri tej demonstraciji še niso popolnoma ugotovljene.

Dnevne vesti.

d Italijanska aneksija Primorja. V Trstu so proslavili Italijani dne 20. t. m. z velikim hruščem aneksijo Primorja. Na stotisoče zastav so razobešili na vseh koncih in krajih ter s tem hoteli pokazati, da je Trst danes italijansko mesto. Po ulicah so kričale velikanske množice vročerknega prebivalstva svoj „Viva l' Italia!“ Oblasti so zastavile vse svoje sile, da bi uspela proslava čim sijajneje. Svečanostim je prisostvovala tudi burno po zdravljena laška mornarica, ki je odpustila v ta namen ladji „Dulio“ in „Vittorio Emanuele“. Odpustanstvu, ki je prišlo iz Rima, je načeloval podpredsednik senata, 81 letni baron Malodia. Prisostvovali so še nadalje ministri Raineri, Soleri, Berenini, general Pettiti itd. Skof Bartolomasi je pel v katedrali sv. Justa slovesni „Te Deum“. Pozno v noč so se rajali zmage pijani Italijani in se radovali nad priključitvijo Primorja k „materi Italiji“. — V Jugoslaviji pa smo obhajali dan žalobe. V Ljubljani, Mariboru in Zagrebu so z žalnimi manifesta cijami dokazovali Italijanom, da se našim krajem ob morju nikdar ne bomo odrekli. V gledališčih so se vršile žalne, pomembnemu dnevu primerne predstave, prodajali so se žalni znački, na hišah in ob javnih poslopih pa so visele črne zastave. Aneksijo Primorja so proslavljali Italijani in Jugoslovani, toda vsak narod po svoje: od stran mej so vriskali, pri nas je vladala žalost nad izgubljenimi brati.

d Liberalno nasilje. „Jutro“ poroča, da je deželna vlada razpustila glavni odbor Slovenske kmetijske družbe. Vladojni komisarjem je imenovan dr. Spiller-Muys, kateremu sta prideljena kot svetovalec dosedanja predsednik družbe in bivši poverjenik Jan ter generalni ravnatelj Pirc. Državni komisar je dobil nalog sklicati ustanovni občni zbor Kmetijske družbe s starimi delegati. Občni zbor bodo razpisali s posebno izdajo „Kmetovalec“. — Demokrasko solnce lepo sveti, Bat tiš hitro jezdi, ljudstvo, ali je te kaj strah?!

d Ali vidite, kam gre denar davkoplačevalcev? Poslanec Jugoslovanskega kluba, dr. Simrak, je v ustavnem odboru razkril nesramno korupcijo, ki znova dokazuje, da na vodilnih mestih v Beogradu nimajo zmisla za enakopravnost in državno edinstvo. Pravoslavni škof Dos tej, ki je odpotoval v Čehoslovaško republiko, kjer bo organiziral protikotoliško Narodno cerkev, dobiva letno poleg svoje plače 100.000 dinarjev. Nad tem se liberalni listi gotovo ne bodo spotikali. Davkoplačevalci ali vidite, da delajo naši centralisti po starih avstrijskih metodah! V Avstriji so prejemale iz državnih blagajnic visoke svote člani plem. rodbin, pri nas jih prejema pravoslavni škof, proslitski agitator za pravoslavlje!

d Davčni vijak. V finančnem ministrstvu so ugotovili in izračunali, da bo znašal primanjkljaj v našem državnem gospodarstvu poldrugo milijardo dinarjev za tekoče leto. V pokritje tega primanjkljaja imamo pričakovati novih, ogromnih davčnih bremen. Od našega slabega liberalnega državnega gospodarstva pač nimamo drugega pričakovati, kot nove davke, saj je vendar naša sedanja vlada odkupila glasove muslimanov za eno milijardo in 200 milijonov kron. Kmetstvo ljudstvo, ti pa plačuj! Prepričani smo, da se bodo tudi pri bodočih občinskih volitvah našli preslepljeni ljudje, ki bodo v svoji zaslepljenosti glasovali za tiste, ki jim bodo pomagali do še višjih davkov.

d Naša konzularna služba. „Hrvat“ je razkril novo korupcijsko afero, ki znova potrjuje naše trditve v članku „Naš ugled v inozemstvu“. Po določilih uredbe za postavljanje „državnih trgovinskih agentov v inozemstvu“ bi moral trgovinski minister postaviti na to mesto (gre obenem tudi za diplomatsko zastopstvo) kvalificirano osebnost. Teh določil se minister ni držal, marveč je prepustil namestitvev radikalni banki „Beogradska zadruga“ in nje ravnatelju Luki Celovcu. Ravnatelj Celovec je postavil za uradnega predstavnika naše kraljevine osebo, ki je dovršila zavsem samo dva razreda ljudske šole in ki ne razume niti enega tujega jezika. To se dogaja v Solunu, torej na eni najvažnejših uvoznih in izvoznih točk; naš „diplomatski zastopnik“ se sporazumeva s tuji potom svojega kuharja, ki lomi za silo nekaj jevrejščine in grščine. Razentega je naš „konzul“ malodane „nepismen“. Ta človek ki krade naši državi ugled, prejema za svoje „delovanje“ letno subvencijo v znesku 146.000 K. Ker še s tem naša sramota ni na višku, je dovolil trgovinski minister omenjenemu agentu da si more poiskati „pomočnika“. Našel ga je v osebi nekega čiluta, kateri je moral radi raznih perverznih činov, storjenih v pisarni državne trgovinske agencije, zbežati pred policijo v Marseille. Te podatke je poslal zagrebškemu „Hrvatu“ neki Srb, ki zahteva, da naj stavi katerikoli poslanec na trgovinskega ministra tozadevno interpelacijo. Ako je potrebno, bo poročevalce postregel tudi z akti solunske policije in z drugimi podatki. K temu pristavimo uместno opazko: „Lepa naša domovina!“

d Veliki shodi Hrvatske ljudske stranke v Sremu. Poslanec dr. Anton Korošec in dr. Simrak sta priredila dne 20. t. m. velike ljudske shode v Tovarniku in Sidu v Slavoniji.

d Dr. Korošec v Sarajevu. Dne 21. t. m. je predaval dr. Anton Korošec v Napredkovem domu v Sarajevu. Predavanju je prisostvovalo veliko število pristašev pučke stranke, hrvatske seljačke stranke in nekaj Srbov. Dr. Korošec je naglašal potrebo združitve vseh bosanskih Hrvatov v eno enotno fronto proti centralizmu. Dr. Korošec je obsodil Radičevu negativno politiko.

d Protestni shodi v Ljutomeru. Okraju so izborni uspeli. Na Jožefovo predpoldne je bilo protestno zborovanje pri Sv. Križu, popoldne pa pri Mali nedelji. V nedeljo je bil shod v Ljutomeru. Udeležba povsod ogromna. Na vseh shodih je govoril poslanec dr. Hohnjec. Naše ljudstvo v svojo odločnostjo obsoja boj zoper cerkev in katoliško-versko vzgojo mladine, ki ga v naši državi vodijo gospodski in kmetjski liberalci in socialisti.

d Protestna zborovanja zoper nasilje centralstov. V soboto, dne 19. t. m., se je vršil v Ribnici na Pohorju lepo obiskan protestni shod KZ, na katerem je poročal urednik Golob o političnem položaju. — Istotako se je vršilo v nedeljo, dne 20. t. m., pri Sv. Lovrencu na Pohorju protestno zborovanje, ki pa iz raznih razlogov ni bilo tako dobro obiskano kot v Ribnici. Sprejele so se tozadevno resolucije enoglasno.

d Na velikonočni ponedeljek shod Kmetijske zveze v St. Janžu pri Velenju. Popoldan ob 3. uri v Društvenem domu v Šmarinu pri Velenju. Poroča poslanec Pušenjak.

d Samostojneži in socialisti v objemu. Iz Ješenec pri Račah se nam piše: Tudi pri nas se samostojneži in rdečkarji že pripravljajo na občinske volitve. Sklicali so shod, na katerega sta prišla med drugimi tudi znani kamnosek Koban iz Rač in pa Vincenc Blatnik. Na shodu so nekaj kvasilili o rekvizicijah žita, živine in živil v rajni Avstriji, toda povedali pa niso, da sta bila ravno Blatnik in Jelšek tista, ki sta z rekvizicijami najbolj pritiskala na kmeta. Tisti modrijan Koban pa sploh ni bil v vojski, vse njegovo delo je bilo, ako je priredil kak shodič v Račah. Toda Račani so Kobana že siti do grla, vsled česar poskuša sedaj ta možakar svojo srečo drugod. Povemo mu na glas, da mi Ješenčani ne maramo niti samostojnežev in tudi ne socialistov, ki so si sedaj v bratskem objemu. Blatniku in Jelšku pa povemo, da jima njihovo zehanje po občinskem stolcu ne bo nič pomagalo. Mi odklanjamo tako pisano družbo.

d Našim poštnim uradom se obeta Balkan. Casopisje razglasa, da je predlagala generalna direkcija za pošto in brzojav 10 par nagrade postnim uradnikom od vsakega zaboja v svrhu hitrejšje ekspedicije. Pri čitanju ravnokar beleženih vrst se moramo vprašati, Cemu pač plačuje država pošne uradnike? Ali ne radi tega, da vrše kolikor mogoče točno in hitro svojo dolžnost! Sedaj pa tira z razpisom posebne nagrade za pošno urnost vlada sama pošno uradništvo v korupcijo. Vsak poštni uradnik bi bil nore, ako bi hitro ter točno ekspediral razne zaboje, ker sicer ne prejme nagrade onih 10 par. Pošta bo pustila sedaj nalašč ležati razne pošiljke in odpravljala samo one, za katere bo prejemale bakšiš nagrade. Davke povišuje vlada, da potem lahko izplačuje še koruptne nagrade uradništvu, ki je itak dobro plačano. Da, da, glede pošte smo že Slovenci na Balkanu in sicer v — Macedoniji.

d Neznosne pošne razmere vlada. Zadnji čas v Sloveniji posebno z ozirom na Maribor. Iz Maribora vžame pošto vlak ob 11. uri dopoldne in ob 16. uri zvečer. Vlak, ki odhaja v jutro ob 16. uri iz Maribora, pa pošte ne vzame, dasiravno bi jo ravno ta vlak moral vzeti, ker ima zveze z vlakom proti Končiam, proti Rogatem po Savinjski dolini in proti Zagrebu, oziroma proti Ljubljani, med tem, ko vlak ob 11. uri teh zvez večnoma nima. Ako oddaš v Mariboru pismo ob 6. uri zvečer, ga odpeje vlak še le drugi dan ob 11. uri popoldne in to pismo čaka potem v Poljčanah ali v Celju ali na Grobelnem ali pa na Zidanem mostu, da ga vzame še le zvečer ali pa drugo jutro kak vlak ali pošta seboj in tako pride pismo ali časopis še le tretji, večkrat celo četrti dan naslovljenemu v roke. Pošna uprava mora vendar vedeti, da poštni seli zjutraj pridejo po pošto in ne popoldne, zato bi morala imeti skrb za to, da prvi jutranji vlak vzame pošto seboj, ne pa še le opoldne in zvečer, zjutraj pa sploh ne. Zahtevamo od poštnega ravnateljstva, da to stvar kmalu pa dobro preudari ter ta nedostatek takoj odpravi. Pošto naj vzame seboj iz Maribora vlak ob 16. uri zjutraj!

d Demokraski finesa. Iz Sevnice ob Savi nam pišejo: Sevnica je med vojsko in potem veliko napredovala. Marsikateri „meščan“ si je opomogel od neznanje osebe do velikega možakarja, med tem ko so drugi omagali. Celo stare načrte za koristne naprave so naprednjaki zavrgli, samo, da bi se nikdo ne spominjal na stare, sposobne nesebične in e-

nergične može. Samo nešta je še sedaj manjkalo, to je pravega kozla vodnika. Kdo bo rešil in vodil demokratstvo v Sevnici? Nihče drugi kot pravoslavni, novodošli, živino, namreč zdravnik Sribar. V obeh svojih pacijentov in pred svetom velikega demokratstva zasluži on prvo premijo. Na čitalniškem večeru, ki je po starih navadah združeval vse dobromislilce Sevnice, je imel kot samozvani načelnik venbaiteljev takšen nesramen govor, da so si dame obraze zakrivali in se iz strahu jedna k drugi stiskale. Pri prosti zabavi je grozil, da bo eni gospodični v obraz pijunil, ker ni hotela z njim občeavati. Ta dečko, navajen občeavanja z bolnimi in divjimi živali namerava iztrgati čitalniški knjižnico in jo izročiti Sokolu. Povsod, pri demokratstvu, Sokolu itd. ima odločno besedo. Baje je vsled priporočila demokraskega okrajnega zastopa imenovan celo za prisilnega oskrbnika tukajšnje graščine. Častitamo Sevnčanom na novi pridobitvi! O nadaljnjem razvoju korupcije bomo točno poročali širni javnosti, da kmetje zvedo kako in kaj.

d Bivši žandar nemškutar Potpischan iz Ljubnega v Savinjski dolini je strasen socialdemokratični agitator. Sam se hvali, da je „örn“ okraj napravil „rdeč“. Ker ima laž kratke noge in ker ne more nobene obljube izpolniti, zato ga zapuščajo njegovi zvesti. Da bi rešil, kar se rešiti da, je začel po vzgledu boljševikov z nasilem. Kmet. društvu je kratekmal naznanil, da zahteva on in 24 njegovih zvestih, da se mora nemudoma sklicati občni zbor in skleniti, da se kmet. društvo izroči socialnim demokratom. Dobil je zaslužen odgovor: njega in njegove podrepnike se je izključilo iz društva. Ker ne more kot socialni demokrat ničesar doseči, hoče. g. Potpischan pristopiti k komunistom. Opozarjamo oblasti na tega zagrozenega nemšurja komunista in na shode v njegovi gostilni!

d Iz planinske okolice. Znamenje časa je, da so cerkveni ključarji — menda polovica — naših župnih cerkev samostojni „pobožni možje“, ki trde na vsa usta, da niso proti veri ter da ljubijo cerkev. Kdo se ne smeje?! Dobje, Planina, Sv. Vid in Zagorje, tukaj kar dva samostojneža! Prosimo dotične gospode župnike, da tem nevednežem razložijo, kako delajo samostojni poslanei v Belgradu proti naši cerkvi in proti verski šoli. Z glasnim kanceliparagrafom hočejo zasuznjiti cerkev, s tem pa, da so oropali šole verskonravne vzgoje, hočejo razkristijantiti šole. Ali hočete še več dokazov? Vsi, ki so volili te poslance, so skrivni verskega boja. Splošna želja je, da se izvolijo novi cerkveni ključarji, ki so prijatelji cerkve ter verske šole. „Cerkev in šola sestričste dve, ene od druge ločiti ne gre“, uči škof Slomšek.

d „Danica.“ Na rednem semestr. občenem zboru jugoslovanskega katoliškega društva „Danica“ je bil za letni semester 1920-21 izvoljen sledeči odbor: predsednik Slavo Pač, cand. iur.; podpredsednik: Viki Korošec, cand. iur.; tajnik: M. Jeršič, stud. iur.; blagajnik: Birk Fran, stud. tehn.; I. knjižničar: Kozjek A., stud. phil.; II. knjižničar: Prijatelj Jože, stud. iur.; gospodar: Žumer M., stud. chem.; arhivar: Kušar France, stud. phil.; zapisnikar: Kacin Anton, stud. phil.

d Najden denar. Pri vožnji na vlakcu proti Celju je bila najdena svota denarja. Resnični izgubljeni naj se oglasi Slov. Bistrica št. 28.

d Gospodinski tečaj v Ptuj. Gospodinski tečaj v Ptuj se je pričel dne 15. marca. Obiskuje ga 26 kmetjskih deklet. Trajal bo do zadnjega aprila t. l. Ako bi se prijavilo še mnogo deklet, tedaj bi se tečaj nadaljeval za daljnih šest ali osem tednov.

d Zatvoritev mosta čez Dravo. Okrajni zastop ptujski bo letos popravljal drugi del lesenega mosta na Bori čez Dravo. Radi popravil bo promet za težke vozove za čas od dne 29. marca do zadnjega majnika 1921 nemogoče in se opozarjamo na to vozniki. Vozovi vozijo med tem časom čez Ulmov brod ali pa čez Okič na St. Vid. Le lahki vozovi bodo mogli voziti tudi med popravilom mosta, toda morajo

zelo paziti vozniki, da se ne pripetijo nezgode.

d Žalno zborovanje v Vojniku. Podružnica Jugoslovanske Matice za Vojnik, Novocerkev in Frankolovo je priredila dne 20. t. m. ob 9. uri v dvorani vojniške posojilnice žalno zborovanje radi aneksije Primorja po Italijanih.

d Izobr. društvo v Celju priredi na belo nedeljo ob 4. uri popoldne v Narodnem domu krasno narodno igro „Lovski tat.“ Pridite v častnem številu!

d Kompetenca okrožnega agrarnega urada. Vse prošnje, pritožbe ter druge različne spise, tikajoče se agrarno-reformnih zadev na Stajerskem in v Mežiški dolini je naslavljati vedno le na okrožni agrarni urad v Mariboru in je direktno dopisovanje z ministrstvom za agrarno reformo nedopustno ter se s tem rešitve le samo zavlačujejo.

d Pet konj zgorelo. Na Prager-skem se je zgodila v soboto, dne 19. t. m. nesreča, ki je zahtevala življenje pet konjev. Konji, last tržke Hattner v Zagrebu, so bili natovorjeni v vagonu, kjer se je nahajala tudi krma in so bili namenjeni za izvoz. Spremljevalec je prižgal v vagonu svečo, ki se je prevrnila, čim se je vlak pričel pomikati. Vagon je bil mahoma v plamenu. Skrajnem naporu službovalih železničarjev se je posrečilo, da se niso vneli še ostali vagoni. Pet konj je zgorelo v vagonu, tri mečuo ožgane pa so prepeljali v Maribor, kjer so jih morali ubiti.

d Dr. Oton Steinwender umrl. V Beljaku je dne 21. marca v starosti 73 let umrl dolgoletni nemškonočijiški poslanec in bivši minister doktor Oton Steinwender. Umrl je bil na polju državnih financ brezdomno ugleđen strokovnjak.

d Zablaje besede razkralja Nikite. Kakor javlja „Piccolo“ iz San Rema, je izgovoril razkralj Nikita pred smrtno sledečo besedo: „Zelim, da me začasno pokopljete v Italiji, dokler ne znaga pravica črnogorska. Bog pomagaj mojemu revnemu, bednemu in nesrečnemu narodu Črne gore.“ — Po pogrebu so prisegli črnogorski oficirji kraljici vdovi zvestobo. Črnogorski princ Peter je izdal na črnogorski narod proglas, v katerem povdarja svojo pravo na prestol; obenem je na znanil, da bo slovesno „vkorakal“ v Cetinje.

d Profikatoliško gibanje med Čehi je dosedaj zavzelo velikanski obseg. „Rude Pravo“ poroča, da je izstopilo iz katoliške cerkve v čehoslovaški republiki dosedaj 2 milijona oseb.

d Vas v plamenu. Dunajski listi poročajo, da je dne 21. marca zgorela vas Grafenschlag na Nižje-Avstrijskem. Zgorelo je 56 hiš, le 6 hiš je še ostalo nepoškodovanih. Požar je zahteval 4 človeške žrtve, zgorelo je tudi nad 200 glav živine.

d Oudno številke. Nek Anglež, ki je imel očitno veliko časa, je izračunal, da je mož, kateri je dovršil 50 let svoje starosti v celnem svojem življenju spal 6000 dni, bedel in delal

je 6000 dni, hodil je 800 dni in jedel je 1500 dni, 500 dni je pa bil bolan. V svojem življenju je povzel 70.000 funtov kruha, 20.000 funtov mesa in 5000 funtov zelenjave in sočivja, na raznih pijačah je spil 32.000 litrov, kateri bi napolnili jezero, kojega obseg bi znašal 33.000 čevljev, globoko bi pa bilo 3 čevlje.

Vdove in sirote padlih vojakov morajo na novo prositi za prisodbo in nakazanje preskrbovalnine. Potrebne tiskovine za to se dobijo v Cirilovi tiskarni komad po 80 vin.

Iz Maribora.

d Velike spremembe na političnem obzorju. Tajnik NSS, znani junak Tone Vahtar, ki je na Voglar-Džamonjem shodu obešal „klerikalce“ na kandelabre, je siral iz tajništva NSS. Te dni se je javil kot tajnik JDS v mariborskem Narodnem domu. — Bivši predsednik socijaldemokratske KDZ Verlič od Sv. Petra niže Maribora je nedavno avanziral do tajnika neke Stokovne zveze viničarjev pri NSS. — Bivši financer in vino-verižnik Pevce v Zibiki je odložil agitatorsko službo pri Samostojni in je prevzel enak portfelj v kraljestvu rdečih v Polčanah in Ločah. Na vidiku je še vse polno takih politično znamenitih osebnih sprememb.

d G. Džamonje je spravila „Straža“ na pravo pot do mostarskega suda. G. Džamonja objavlja v „Taboru“ pismo, katero je naslovil na sodišče v Mostar in naznanja svojo addresso. Mi smo bolj neverjetni in dvomimo, da bi bil G. Džamonja to pisanje odposlal. Uredništvo „Straže“ bi radi videlo „recepis“ tega pisma, ker pismo se bo gotovo zgubilo in sud v Mostaru ne bo zvedel o bivališču G. Džamonje.

d Kako se postopa s strankami v v Mestni hranilnici v Mariboru? Mestna hranilnica se hvali po listih, da pri njej rastejo vloge kakor gobe po dežju. Vsak teden ima kar po milijonih več vlog kakor dvigov. Na drugi strani pa sami demokrati javno pravijo, da so začeli ljudje dvigati svoje vloge, kakor hitro so zvedeli, da ja vlada razpustila stari upravni odbor. Torej so ljudje vendar imeli trdno zupanje v „klerikalni“ odbor, v doktor Irgolča in druge demokrate pa ne za upajo, ker vedo, da ne znajo gospodariti in varčevati, pač pa razmetavati. Ako pride zdaj kdo v Mestno hranilnico dvigniti svoj tam naložen denar, mora iti k „ravnatelju“ Vodebu prositi, da se mu denar izplača. G. „ravnatelj“ potem radovedno vpraša: Ali ste tudi Vi klerikalne stranke? In stranke mu navedno odgovore: „To Vas nič ne briga, pa svoj denar bi rad imel“. S takim govorjenjem hoče „ravnatelj“ Vodeb pregovoriti stranke, da ne bi dvignile denarja. Mi pa zahtevamo, da hranilnica brez vsakega ugovora izplača strankam vsako svoto, ki jo želijo imeti. Če ima hranilnica res toliko denarja, kakor se hvali, potem tudi naj vsaki stranki da, kolikor hoče imeti. „Ravnatelj

Vodebu pa svetujemo, naj rajše vrši svoje delo, stranke pa naj pri miru pustijo! Hranilnica ne sme poznati ne klerikalcev in ne demokratov, ampak samo vlagatelje. Bolj ko bo „ravnatelj“ Vodeb ločil vlagatelje v klerikalce in demokrate, tem bolj bo ginevalo število vlagateljev, kajti naši pristaši se bodo lepo zahvalili za zavod, v katerem jih sam „ravnatelj“ psuje s klerikalci. Ako bo zavod še dolgo pod tako izbornim vodstvom, kakor sta pod kontrolo mestnega sosveta stoječi gerent dr. Irgolič in finančni izvedenec „ravnatelj“ Vodeb, potem bodeta v hranilnici kmalu brez strank in bodeta imela voditi le par uradnikov in sama sebe.

d O Siamu in vzhodni Aziji ter njih trgovskimi slikami predava s skop tčnimi slikami inž. Lupša v četrtek 21. marca ob 20. uri v Mariborskem Bioskopu, Čafova ulica. K obilni udeležbi tega važnega predavanja vabi Slov. trgovsko društvo.

d Ljudski koncert, katerega prirede gojenci in gojenke drž. moškega in ženskega učiteljskega v Mariboru v torek, dne 5. aprila, v Götzovi dvorani, bo obsegal sledeče mešane zборе s spremljevanjem vojaškega orkestra: V. Parma: Povodni mož (balada za zbor, soli in orkester), Gučaninov: Sever in jug (ruski zbor), Biran: Madrigal: Zajc: Svatovac (koncertni kolo); Schwab: Dobro jutro (koncertni valček); Smetana: Sklepni zbor iz Prodane neveste. Cisti prebitek prireditve je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru.

d Organizacija volnih invalidov vdov in sirot v Mariboru razdeljuje ta teden med svoje najrevnejše člane od poverjenstva za socialno skrbstvo v Ljubljani naklonjeno moko. Prosilci naj prinesejo od občnega urada izkaznice o številu družinskih članov in potrdilo, da so nujno potrebni podpore, tajniku organizacije, ki jim nakaže moko.

d Velikonočne pobožnosti v mariborski stolnici. V letošnjem velikem tednu se bodo vršile te-le pobožnosti: Danes, jutri in v petek ob 3. uri popoldne bodo žalne jutranjice (strašnice). — Na Veliki četrtek se začnejo sveta opravila ob 9. uri zjutraj in sicer: Pontifikalna sveta maša knezoškofa, blagoslovljenje svetih olj, obhajilo duhovnikov in prenesenje Najsvetejšega v križevno kapelo. Sledi sveti obred umivanja nog, ki ga bodo nadpastir izvršili pri dvanajstih starih, katerih imena so: Matija Ailetz (88 let star), Mihael Fobinger 83, Jakob Mahajnc 82, Alojzij Korošec 79, Janez Petzko 74, Stefan Turnšek 73, Janez Berglez 73, Franc Jagger 72, Matija Schmacher 72, Anton Konečnik 71, Jožef Serbela 71 in Franc Zagovec 71. Skupna starost teh „apostolov“ znaša 909 let. — Ob 6. uri zvečer bodo litanije trpljenja Kristusovega v Križevi kapeli. — Veliki petek začetek ob 8. uri zjutraj; ob 9. uri počestitev svetega Križa in prenesenje Najsvetejšega v božji grob; ob 5. uri popoldne zadnja postna pridiga, nato križev pot in hita-

nije Gospodovega trpljenja v kapeli svetega groba. — Na Veliko sondo ob 8. uri zjutraj blagoslovljenje ognja in krstne vode, nato sveta maša. Vstajenje se vrši ob 6. uri zvečer v procesijo in z zahvalno pesmijo. — Na Velikonočno nedeljo ob 6. uri zjutraj tih sveta maša, nato blagoslovljenje kruha; ob 7. uri peta sveta maša z blagoslovom; ob 10. uri pridiga, potem slovesna pontifikalna sveta maša knezoškofa s podelitvijo apostolskega blagoslova. Popoldne ob 4. uri pridiga in slovesne večernice.

d Poverjenstvo Slovenske Matice je prevzel za leto 1921 (za Maribor in ckočico) gospod R. Pleskovič, Strossmayerjeva ulica št. 26. Članarina znaša letno 40 K. Za ta znesek prejmejo člani letos tri lepe knjige.

d Za varnost javnih nasadov. Policijski komisariat v Mariboru je odredil, da je odslej prepovedano, spuščati domače živali (kunce, kokoši, piščeta itd.) v javne nasade. V mestnem vrtu morajo lastniki psov voditi svoje živali na vrvi. Istotako je prepovedana hoja po javnih nasadih.

Orlovski vestnik.

d O Odseki mariborskega orlovskega okrožja, pripravite se na organizatorično revizijo, ki se bo izvršila tekom prve polovice meseca aprila! Pomlad je tu in z njo čas nastopov. Tehnična revizija je končana, v tem oziru ste pripravljeni, treba nam je še pogledati, če smo tudi vdrugem oziru. — Vsem odsekom in bratom: Veselo Aleluju!

d O Odborova seja telovadnega odseka Orel Maribor bo danes v sredo, dne 23. marca, ob 7. uri v društvenem prostoru. Odborniki galejo priti. — Predsednik.

d Dekliški večer telovadnega krožka Orlie Maribor bo danes v sredo, ob 7. uri zvečer v samostanu čč. šolskih sester. Sestre pridite gotovo! — Bog živi!

Narodno gospodarstvo.

d Kriza češke industrije. Kriza češke industrije se postruje in je prišla vlado k sporazumu s sosednimi državami. To je vzrok, da se je doktor Beneš z veliko popustljivostjo opremil, pričel z nenavadno hitrostjo pogajati z Avstrijo v gospodarskih zadevah. Dr. Benešovo delovanje je vzbudilo v italijanskih krogih nezadovoljstvo, ker so le-ti mislili, da bo Italija prevzela gospodarsko in politično vodstvo nasledstvenih držav. Tudi v Parizu zasledujejo dr. Benešovo samostojno politično delovanje z nekim nezadovoljstvom.

d Padanje cen za železo. V Franciji, Angliji, v Belgiji in tudi v Nemčiji so začele cene za železo stalno padati. Tako n. pr. so v Nemčiji pred dnevi znižali ceno žice za celih 420 mark za tono. Isto velja tudi glede raznih izdelkov iz železa.

d Vrednost denarja Ameriški dolar stane 137.75—138 naših kron, za

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Pustimo ga! Toda vrnimo se k baronu Le Maltour! Kaj pa njemu o čem?“

„Človek, ki ni nikdar plesal z menoj druga ko kvadriljo, ker jaz ne plesam trikotnega valčka!“ sem vzkliznila nevoljna.

„Zares velika nesreča! — Regina ponavljam vam, meni se zdi nezmišljena možnost v tako mladih letih! Ampak morebiti vkljub vaši doji in vašemu lepemu obrazu ne najdete nikoli več take lepe priložnosti, kakor je ta-le. Izvrsten človek! O njegovem življenju in značaju imam najboljša priporočila. Neizmerno bogastvo, naslov, velespoštovana rodbina, slavni predniki —“

„Ah, da! Predniki!“ sem mu zaničljivo segla v besedo. „Predniki so zame nekaj neznosnega!“

„Zakaj?“

„Ljudje, ki niso mislili na druga, ko na pretep in na poboje! Kaka neumnost!“

„No torej —! Cul sem, da ugajate sodnemu pisarju iz V. — Ta nima

prednikov. Ali hočete, naj mu povem, da ga gospodična de Lavalie želi za moža?“

„Ne šalite se z menoj, stric! Sami veste, da sem plemenite krvi, prav do nohtov“, sem odgovorila in porabila priliko ter občeudovala svoje roke in skrbno negovane nohte.

„Tako sodim tudi jaz, če me ne moti vaša zunanost. — Sedaj me pa dobro poslušajte, draga nečakinja! Ne poznate še dovolj gospoda Le Maltour, da bi ga vedeli prav ceniti. Zato želim, da ga na vsak način parkrat vidite, preden mu daste končni odgovor. Pisal bom gospej Le Maltour, da je odločitev v vaših rokah in da dovoljujem njenemu sinu, naj pride v Pavol, kadar mu je ljubo.“

„Prav dobro, stric! Zgodilo se bo, kakor vi hočete!“

Pet minut pozneje sem blodila po parku kipeča od razburjenja.

„Tako torej!“ sem govorila in grizla robec, da bi zadušila jok. „Sprejela ga bom, tega barona Maltour! V štirih dneh hočem, da izgne iz mojega življenja! In stric, ki ničesar ne vidi, ničesar ne razume —“

Motila sem se. Vkljub mojim trdnim sklepom, da se ne izdam, je vi-

del prav jasno. Toda ravna je modro. Ni mogel prepovedati gospodu de Conprat, da ne sme ljubiti njegove hčerke, tudi se ni mogel odreči ženitbene mu načrtu, ki sta ga s poljtnikom gojila že toliko časa. Prepričan pa je bil, da moja čuvstva niso glooka, da je v njih mnogo otročje gladi in da je najboljšo sredstvo proti mojim muham, ako napelje moje misli na koga drugega, ki bi me ljubil in si znal pridobiti mojo ljubezen, po znanim reku, da ljubezen spet rodi ljubezen.

Njegovo sklepanje bi bilo pravilno da ni bilo pogrešno že v korenini.

Dva dni pozneje sta prišla v Pavol gospa baronica Le Maltour in nje ni sin, s smehljajem na licu in upom v očeh. Dobri gospod Le Maltour mi je povedal sto ljubeznivih reči, ki sem mu pa nanje odgovarjal s čmerim in sitnim obrazom.

Baron je bil dober človek — — Nočem reči, da je bil omejen. Nikakor ne! Nadarjen je bil, duhovit. Toda komaj trindvajset let je imel in boječ je bil ter zelo zaljubljen, vkljub temu pa prav nič podjeten v ljubezni in zlo tni skušnjavec-nagajavec me je hudo dražil, da bi mu njegovo zaobljenost posteno izplačala.

Drugi dan nas je prišel obiskat sam. Trdil se je, da bi me spravil v razgovor.

„Ali vam je žal, da ni več plesnih večerov?“

„Da“, sem odgovorila z robatim glasom naše nekdanje Suzanne.

„Ste se dobro zabavali oni dan pri rodbini N.?“

„Ne.“

„Pa je vendar bilo krasno! Kako lepo obleko ste imeli! Vam dopada modra barva?“

„Gotovo, ker jo nosim.“

Gospod baron je skromno pokazal da bi si naredil pogum.

„Radi potujete?“

„Ne.“

„Čudno! Misli bi, da ste podjetnega duha in da ljubite različnost potovanja!“

„Neumnost! Vsaka reč me plaši!“

Tako je šlo nekaj časa naprej. Končno ga je spravila do obupa moja redkobesednost in moja preveliko zaničevanje za muho, kt se je sukala po na slonjaču in ki sem je gledala s kar najbolj izzivajočim obrazom, vstal je precej zardel in se poslovil.

Dalje prihodnje.

100 avstrijskih kron plačat 24 naših kron, za 100 čehoslovaških kron 181—184, za 100 nemških mark 226 in za 100 laških lir 550—555 naših kron.

Dopisi.

Solčava. Naša kmetijska zadruga se zelo lepo razvija in napreduje od meseca do meseca. V dobrem letu je napravila poldrugi milijon K prometa. Podrobno poročilo o delovanju zadruge se je podalo pri obnem zboru dne 19. t. m., na katerem je govoril posl. Pušenjak. Po obnem zboru se je vršil političen shod, na katerem je poročal o položaju poslanec Pušenjak. Na predlog veleposestnika Klemenška se sprejela resolucija, v kateri se govarja proti sokolizaciji šol in proti kulturnobojnim naklepom liberalcev.

Luče. Na Jožefovo je imela tuka; šnja posojilnica in kmetijska zadruga obnem zbor, na katerem je govoril poslanec Pušenjak. Razpravljalo se je o bodočem gospodarskem delu.

Gornjigrad. Shod Kmetijske zveze dne 20. t. m. je jako dobro uspel. Izvajanja poslanca Pušenjaka o položaju, sokolizaciji šol in kulturnobojnih načelih liberalcev so se popolnoma odobraval. Posestnik A. Savinšek je predložil spomenico glede pašnikov, zborovalci so stavili razna vprašanja radi davkov, agrarne reforme itd.

Rečica ob Savinji. V naši župniji delujeta že 22 let posojilnica in kmet. zadruga, katere vodijo požrtvovalne najuglednejši posestniki. Na obnem zborih dne 20. t. m. smo slišali, da je posojilnica lanske leto napravila osem

milijonov K prometa in izkazuje 3% milijone K hranilnih vlog, kmetijska zadruga pa nad 5 milijonov K prometa. Na obnem zborih je govoril poslanec Pušenjak, ki je podal načrt o nadaljnjem skupnem delu gospodarskih zadrug v okraju Gornjigrad. — Po obnem zboru se je vršil političen shod na katerem je poročal poslanec Pušenjak o kulturnobojnih naklepih liberalcev. Navzoči zborovalci, med temi tudi nekateri socijalni demokrati, so popolnoma odobraval del naših poslancev.

Novejše.

V Gornji Sleziji je glasovalo za Nemce 716.406 oseb, za Poljake 471.496 oseb. Poljska vlada je poslala vrhovnemu svetu noto, v kateri prosi, da se naj razdeli Gornja Slezija tako, da bi prišli oni kraji, ki so glasovali za Poljsko, k poljskemu ozemlju. Francija je zagotovila Poljakom svojo pomoč glede note.

Volitive v italijanski parlament se bodo vršile 27. aprila. Sedanja zbornica bo baje razpuščena 25. marca.

Nekaj resnice o Rogaški Slatini.

V Kopaljšču Rogaška Slatina so zavladale po preobratu dokaj čudne razmere. Marsikaj so govorili in tudi pisali o ravnatelju Hergu, ki je v bur-nih dnevih preobrata prevzel vodstvo tega važnega zavoda. Resnica je, da so omenjenega ravnatelja v prošlem letu odslovili in na njegovo mesto je

stopil sedanji ravnatelj Dolenc, proti kateremu rujejo razni elementi ter ga prikazujejo javnosti v najslabši luči. Odstavljeni ravnatelj Herg ne more odpustiti vladi, ki ga je odslovila. Ni nam povsem znana motivacija, s katero je opremila deželna vlada Hergovo „modro polo“, izvedeli smo le toliko, da je mož bil nesposoben in omahljivec glede političnega prepričanja. V krogu domačih je občeval ponajveč v blaženi nemščini, družil se je najraje z zagrizenimi nemškutarji, razventega pa si je stekel velike „narodne zasluge“ v zadevi povratka najhujšega nasprotnika našega naroda — dr. Simonicha.

Ravnatelj Herg ni obvladoval slovensčine in tako se ni bilo čuditi, ako je zanemarjal pisarniške posle, ki jih je zanj opravljal po svojih močeh g. knjigovodja, oziroma „pisarniški ravnatelj“ zdravilišča. Pod vodstvom g. Herga sta silno trpeli avtoriteta in discipline, uradništvo ni imelo nikakega zaupanja v svojega šefa. Herg je le prekmalu opazil ta pojav in bilo je naravno, da je pričel iskati svoje prijatelje med socijalnimi demokrati. V ta namen se je pridno udeleževal njihovih shodov.

Čeprav zveni cela stvar nekako čudno, je vendar ugotovljeno, da je Herg nameraval v svojo korist uprizoriti med uslužbenci stavko, ki naj bi očutila njegovo pozicijo na zavodu. — Nekaj časa se je rival tudi med pri-staše SLS, dokler slednjič ni zajadral v „varno“ pristanišče JDS. Herg, ki je med delavstvom izgubljal svoj ugled — je poskusil nato svojo srečo tudi med seziskimi gosti, osobito med Sr-

bi; dovoščeval je na lastno pest razne ugodnosti, udobnosti in popuste — kar pa ni bilo utemeljeno. V svojem strahu pred neizogibnim padcem je dovoljeval vsakomur, kar si je kdo želel, saj je bil preslab, da bi bil odbil neupravičene prošnje.

V svoji „ljubezni“ do ravnateljskega stolčka možu ni bilo nobeno sredstvo dovolj uspešno, da ga obdrži na površju. V ta namen je poslal v Ljubljano deputacijo, ki naj bi tam izprosila, da bi Herg pustil na svojem mestu. Člani te deputacije so mu nasedli in marsikateri izmed teh obžaluje, da so se v Ljubljani pošteno blamirali.

Ko je prevzel ravnatelj Dolenc vodstvo, je Herg z raznimi intrigami skušal vprizoriti med delavstvom novo stavko, ki naj bi Dolencu delala razne težave. V ta namen si je najel cestnega pometarja M. in znanega značajneža Medveda. Zadržega je nastalil proti volji uradništva, ki ga je šesvarilo pred ničvrednežem.

Ob priliki prevzemanja poslova je delal Herg novemu ravnatelju razne težave, sredi sezone ni hotel dati potrebnih informacij, med vso pa je hujskal, samo da bi delal ta. Dolencu neprimliko. Ker je Herg svoječasno shranjeval v uradu orožje in municijo ter neprestano grozil, da se bo tekla v pisarni kri, se ga je smatralo kot bolnega.

Te vrstice smo priobčili z namenom, da izve javnost vsaj nekaj o čudnih razmerah v Rogaški Slatini. Ob enem pa naj si to zapomnijo tisti, ki rujejo v svoji zlobi proti ravnatelju g. Dolencu.

MALA NAZNANILA

Ceno kupite moške hlače dobre kron 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlače vlna 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujava platno 1 m K 42— do 40—, sifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretne papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavničke in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor,
Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Oddaja zidarskih in tesarskih del.

Pri preuredbi shemalne vojašnice v Celju v invalidski dom se oddajo:

1. Zidarska dela pri adaptaciji vojašnice v okroglem znesku K 442.000—.
2. Zidarska dela pri zgradbi novega gospodarskega poslopja v okroglem znesku K 394.000—.
3. Tesarska dela pri adaptaciji vojašnice v okroglem znesku K 421.000—.
4. Tesarska dela pri zgradbi novega gospodarskega poslopja v okroglem znesku K 83.000—.

Načrti, izkaz posameznih del, splošni in posebni gradbeni pogoji so izloženi pri okrogli gradbeni sekciji v Celju, kjer dobijo ponudniki formular ponudbe in izkaz del brez navedbe cen, katere bode treba ponudniku vstaviti.

Pismene, zapečatenе in kolekovane ponudbe je vložiti najpozneje do 10. aprila 1921 pri okrogli gradbeni sekciji v Celju. Na ovitek ponudbe je treba napisati: »Ponudba za dela v shemalni vojašnici«.

Čevlje, dokolenice (gamaše), obleke, perilo, tržne torbice, pot. košare vrv, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri trdku.

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Inserirajte v „Straži“.

Vino. Eden vagon vina v skladišču v Mariboru, prva vrste se pod dobrimi plačilnimi pogoji takoj proda. Vprašati je pri Ivanu Göttlichu, trgovina z lesom in sadjem, Maribor, Koroška cesta 128. 1—2 162

Išče se se sedlarski mojster kateri želi fanta v izučenje sedlarske obrti, takoj ali pa pozneje. Naslov fanta pove upravništvu. 160

Ure vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dve kronske novce srebrne goldinarje itd. 119

JAN IGNACIJ, MARIBOR,
Grajski trg v Gradu (Burg). 9-10

KREDA

in sicer najfinejša je zopet došla. Cena 100 komadov 36 kron. Cirilova tiskarna.

Cast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da izvršujem brez konkurence po zelo nizki ceni slikanje sob, pokrajin, podob, slik ali portretov. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Franc Krajnc
Maribor 175
Cvetlična ulica 8. 2—10

Na debelo Veletrgovina z železnino Na drobno

PINTER & LENARD

MARIBOR, Aleksandrova cesta 32-34, MARIBOR

Priporoča svoje bogato zalogo železa, nosilcev (traverz), cementa, pločevine, vseh vrst kovanja, stidilnikov, žic, kov, mrež in vseh v to stroko spadajočih predmetov po nizkih cenah.

2-3 148 Postrežba točna in solidna!

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica šte. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 195 brezplačno. 8

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

JULIO

5—138

MEINL
D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO.

Središnjica: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB, Duga ulica 6.

LIUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR, Gosposka ulica 7.

PECUH, Kraljevska ulica 19. 110

RUDOLF NIEFERGAL

Maribor Koroška cesta 1 Maribor

TRGOVINA

z manufakturnim blagom

Za Veliko noč in pomlad

velika izbira, nadalje nogavice domačega izdelka po zelo ugodnih cenah. 145

Za Veliko noč!

Za pomlad!

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. Cene zelo znižane! Postrežba točna. Za izbornu kakovost se jamči

Karel Worsche, veletrgovina, Maribor,
Gosposka ulica 10.